

جلسه ی چهارم (توابع و برنامه نویسی ساخت یافته)

اوایلی که برنامه نویسی به وجود آمد باید برنامه به صورت یک قطعه بزرگ نوشته میشد که باعث میشد بعضی مجموع دستورات چندین بار تکرار بشوند بعلاوه خطا یابی و تغییر و فهم برنامه خیلی مشکل بود.

بنابراین قرار بر این شد که بجای تعداد زیادی (چند ده هزار) خط دستور پشت سرهم برنامه را به تعدادی برنامه های کوچک مجزا با ورودی خروجی های مشخص ایجاد نمایند تا برنامه اصلی با توجه به نیازها با دادن ورودی مناسب و اجرا دیگر برنامه ها اهداف برنامه را تامین کند نتیجه این که تعدادی برنامه کوچک داریم که خطا یابی و فهمشان بدلیل کوچک بودنشان آسان است.

```
{(لیست پارامترها) نام تابع   نوع مقدار بازگشتی تابع  
مجموعا دستورات  
}
```

شکل کلی توابع بصورت بالا می باشد حالا به مثال می زنم که هیچی مثل
مثال شفاف کننده نیست

```
#include<iostream.h>  
#include<conio.h>  
void star(){  
cout<<"*****";  
}  
int main(){  
cout<<"this is main"<<endl;  
star();  
getch();  
return 0;  
}
```

در این مثال نوع بازگشتی تابع star بدون نوع یعنی void تعریف شده چرا که این تابع قرار نیست چیزی بعنوان خروجی به برنامه بر گرداند لیست پارامترها هم خالیست چرا که این تابع نیازی به ورودی هم ندارد.
خب حالا می خوایم برنامه رو کامپایل کنیم

اول تابع main رو پیدا میکنیم بعد اجراش می کنیم خط اول روی مانیتور عبارت This is main را چاپ می کنیم و نشانه گر مانیتور رو به خط بعد می بریم بعد خط بعد رو اجرا می کنیم که برای این کار مجبوریم تابع star را پیدا کنیم و اجرا کنیم بعد از اجرا آن به خط بعدی تابع main برمیگردیم یعنی خط سوم بقیش را هم خودتان میدانید

خب حالا فرض کنید می خواهیم تابع star تعداد مشخصی ستاره چاپ کند پس تابع ما ورودی می خواهد. یعنی پارامتر می خواهد حالا مثال را با دقت بخوانید.

```
#include<iostream.h>  
#include<conio.h>  
void star(int n){  
int i;  
for(i=0;i<n;i++)  
    cout<<"*";  
}  
int main(){  
int a;  
star(3);  
cin>>a;
```

```

star(a);
getch();
return 0;
}

```

یک تابع می تواند چند پارامتر داشته باشد

```

void star(int a,int b,float a)

```

تابع در صورتی که نوع بازگشتی داشته باشد به صورت زیر استفاده می شود

```

#include
#include
int fabs(int a){
if(a<0)a=-a;
return a;
}
int main(){
int n;
cin>>n;
n=fabs(n);
cout<<n;
getch();
return 0;
}

```

در این مثال تابع قدر مطلق تعریف شده می بینید که مقدار بازگشتی با دستور return به برنامه بر گردانده شده برای گرفتن این مقدار بازگشتی باید عبارت فراخوانی کننده تابع را برابر یک متغیر مناسب قرارداد در واقع نام تابع حاوی مقدار بازگشتی است. با این روش بازگشت مقادیر از تابع فقط می توان یک مقدار را بعنوان نتیجه از تابع گرفت اما روش هایی برای بازگشت چند مقدار از تابع وجود دارد که بعدا ذکر خواهد شد.

اما در مورد متغیرهای عمومی و محلی. به متغیرهایی که درون لیست پارامترها یا درون توابع تعریف می شوند متغیرهای محلی گویند این متغیرها فقط از درون توابع خودشان قابل دسترسی هستند و توابع دیگر نمی توانند مقادیر متغیرهای محلی تابع دیگری را تغییر دهند. البته میشود موقع فراخوانی تابع به متغیرهایی که در لیست پارامترها تعریف شده اند مقدار اولیه داد. با توجه به مفاهیم ذکر شده توابع مختلف می توانند متغیرهای محلی هم نام داشته باشند که هیچ دخلی هم با هم ندارند و هر کدام کار خود را می کنند. متغیرهای محلی بعد از پایان اجرای تابع از حافظه حذف می شوند.

اما متغیرهای عمومی متغیرهایی هستند که خارج از توابع و معمولاً قبل از تعریف تابع main تعریف می شوند این متغیرها در سراسر برنامه قابل دسترسی اند اگر در یک تابع یک متغیر محلی هم نام با متغیر عمومی تعریف شود متغیر عمومی باروش های معمولی قابل دسترسی نخواهد بود و از آن به بعد متغیر محلی بدون هیچ گونه دخالتی از جانب متغیر عمومی کار خود را می کند برای دست یابی به متغیر عمومی در تابع مذکور در چنین وضعی اگر فرض کنیم نام متغیر a باشد باید بجای a بنویسیم a:: در واقع a به تنهایی یعنی متغیر محلی و a:: یعنی متغیر عمومی

کلاسهای حافظه

تمام متغیرها دارای دو ویژگی هستند

1. حوزه ی متغیر
2. طول عمر متغیر

حوزه ی متغیر می گوید که متغیر در چه جاهایی از برنامه قابل دسترسی است
مثلا متغیر های محلی فقط درون تابعی که در آن تعریف شده اند قابل دست یابی اند
همچنین طول عمر یک متغیر محلی از زمان اجرا تابع شروع می شود و با خاتمه
اجرا تابع تمام میشود

انواع کلاسهای حافظه

کلاس حافظه automatic

تمام متغیر های محلی که تا کنون تعریف می کردیم از این کلاس میباشند

کلاس حافظه static

این کلاس دارای دونوع استاتیک محلی و استاتیک عمومی می باشد
تفاوت متغیر های استاتیک محلی با متغیر محلی معمولی در این است که بعد از
پایان اجرا تابع از بین نمیروند و مقدار خود را برای اجرا بعدی تابع حفظ میکنند
تفاوت متغیر استاتیک عمومی با متغیر عمومی در حوزه ی متغیر است
متغیر عمومی در تمام برنامه قابل دستیابی است اما متغیر استاتیک عمومی
فقط در توابعی که بعد از تعریف متغیر مذکور تعریف شده اند قابل دستیابی اند
نکته مهم دیگر این که متغیر های استاتیک چه عمومی و چه محلی مقدار اولیه ی
صفر دارند بر خلاف دیگر متغیر ها.

کلاس حافظه extern

تمام متغیر های عمومی (متغیر هایی که خارج از توابع تعریف می شوند) عضو
این کلاس اند
این متغیر ها در تمام زمان اجرا برنامه وجود دارند و در تمام برنامه قابل
دستیابی اند

کلاس حافظه register

این کلاس حافظه به کامپایلر پیشنهاد می کند متغیر در ثبات های CPU ایجاد
شوند این کار باعث افزایش سرعت کار با متغیر مذکور میشود چرا که سیستم
عامل مجبور نیست برای کار با آن به ثبات ها منتقلش کند و دوباره نتایج
را به RAM برگرداند.
از آنجا که CPU ثبات های کوچک و محدودی دارد این کلاس حافظه محدودیت
هایی دارد
1. فقط برای متغیر های محلی قابل استفاده است
2. فقط برای انواع صحیح و کاراکتری و اشاره گر ها قابل تعریف است
3. نمی توان اشاره گری به متغیری با این کلاس تعریف کرد
4. دستور استفاده از این کلاس حالت پیشنهاد دارد و اگر CPU نتواند ثباتی
در اختیار برنامه قرار دهد متغیر در RAM ایجاد می شود.

```
register int a;  
static char c;
```

معمولا کلاس های automatic و extern را برای تعریف متغیر نمی نویسند
البته نوشتنشان خوانایی برنامه را افزایش میدهد
خب فقط یک نکته مانده که چون خارج از کتاب هست و بیانش هم مشکل
هست بی خیال میشم

تا به حال توابع را قبل از تابع main تعریف می کردیم اما می توانیم الگوی
توابع را قبل از تابع main تعریف کنیم و بعد از تابع main خود توابع را تعریف
کنیم به مثال دقت کنید

```
#include<iostream.h>
```

```
#include<conio.h>
int fabs(int a);    الگوی تابع
int main(){
int n;
cin>>n;
n=fabs(n);
cout<<n;
getch();
return 0;
}
int fabs(int a){    خود تابع
if(a<0)a=-a;
return a;
}
```

همچنین در الگوی توابع برای پارامترها می توانید نام پارامتر را ننویسید و فقط نوع آن را ذکر کنید چرا که در الگوی تابع کامپایلر فقط می خواهد بداند تابع چند پارامتر و از چه نوعی دارد.

جلسه ی بعد راجع به اشاره گرها و مرجع ها و این که با استفاده از آنها چگونه تابعی میتواند از طریق پارامترها مقادیری به برنامه بر گرداند.